

'We mogen het doodsverlangen van hoogbejaarden niet negeren'

Het is niet zo uitzonderlijk dat een hoogbejaarde klaar is met leven en wil sterven. Voor euthanasie komt zo iemand in principe niet in aanmerking. 'Natuurlijk moeten we proberen om oude mensen weer een doel in het leven te geven', schrijft Knack-redactrice Ann Peuteman. 'Maar als ze echt niet meer willen, moeten we daar wel naar luisteren.'

110

Keer gedeeld

reacties 9

Ann Peuteman © .

'Jullie jonge mensen kunnen je niet voorstellen dat het leven op een bepaald moment op is', zei ze. 'Ik heb mijn kinderen opgevoed, mijn kleinkinderen zien opgroeien, een voltijdse job gehad, van mijn pensioen genoten en tien jaar geleden mijn man begraven. Nu ben ik er klaar mee.' Dat vertelde Mathilde me in 2011 toen ik een reportage maakte over euthanasie bij hoogbejaarden. 89 was ze toen. Vorig jaar heeft ze uiteindelijk een arts gevonden die haar wou helpen sterven. Niet omdat ze levensmoe was, maar omdat ze darmkanker had gekregen.

We mogen het doodsverlangen van hoogbejaarden niet negeren

Het verhaal van Mathilde is niet uitzonderlijk. Integendeel. Het is geen toeval dat zelfmoord behoorlijk vaak voorkomt in de oudste leeftijdscategorie. Naarmate de vergrijzingsgolf vordert, worden artsen ook steeds vaker geconfronteerd met het doodsverlangen van hoogbejaarde patiënten. Zoals de 85-jarige vrouw die in juni euthanasie kreeg in het rusthuis waar ze woonde. Sinds de dood van haar dochter was ze in een diepe depressie weggezakt en niets leek nog te helpen. Haar huisarts, die de euthanasie uitvoerde, moest zich vorige week voor de euthanasiecommissie verantwoorden omdat hij geen psychiater had geraadpleegd, zoals de wet voorschrijft bij euthanasie wegens psychisch lijden. 'Het is niet omdat iemand heel oud is en geen lang leven meer voor zich heeft, dat je als arts slordiger met zijn of haar doodsverlangen mag omgaan', zei een geriater me deze week.

Natuurlijk niet, maar toch is het doodsverlangen van een tachtiger of negentiger iets helemaal anders dan een puber met liefdesverdriet die dood wil. Meestal gaat het om bejaarden die hun partner zijn verloren, geen toekomstperspectief meer hebben en aan allerlei ouderdomskwalen lijden. Volgens de wet komen zij niet in aanmerking voor euthanasie omdat levensmoeheid tot nader order geen medisch probleem is. Al gaat hoge leeftijd vaak met allerlei kwalen gepaard. Die aandoeningen zijn op zichzelf misschien niet zo erg maar veroorzaken samen wel ondraaglijk lijden en dan kan euthanasie wel.

Dementie © Istock

Maar wat met mensen die oud zijn maar nog helemaal gezond? Moeten we hen helpen om uit het leven te stappen of negeren we hun vraag beter? In Nederland ijverde het burgerinitiatief Uit Vrije Wil jarenlang voor de legalisering van hulp bij zelfdoding voor

zeventigplussers. Een bejaarde die klaar is met leven zou dan pakweg bij zijn buurman kunnen aankloppen in plaats van bij zijn huisarts. Op zich is dat idee niet nieuw. Twintig jaar geleden al stelde de Nederlandse rechtsgeleerde Huib *Drion* voor om een pil te fabriceren waarmee een bejaarde op een humane manier een einde aan zijn leven kan maken.

DELEN

Het is geen toeval dat zelfmoord behoorlijk vaak voorkomt in de oudste leeftijdscategorie

Los van alle mogelijke juridische problemen die zo'n pil (of een vergelijkbare manier om uit het leven te stappen) met zich mee zou brengen, zijn er ook heel wat ethische bezwaren te bedenken. Zo vrezen tegenstanders dat hulpbehoevende bejaarden zich haast

verplicht zullen voelen om voor de dood te kiezen zodat ze niemand tot last hoeven te zijn. Omdat het doodsverlangen van nogal wat bejaarden wordt ingegeven door een cocktail van kwalen en problemen, zijn sommigen er ook van overtuigd dat er al veel kan worden verholpen door hen weer een doel in het leven te geven. Hoe bescheiden ook. Dat is zeker iets waar werk van moet worden gemaakt, maar wat met mensen die zelfs dan niet meer verder willen? Daar moet echt wel eens grondig over worden nagedacht. Hun doodsverlangen zal in elk geval niet verdwijnen door het te negeren.